

Péče o přírodu a krajinu v Hnutí Brontosaurus

Hnutí Brontosaurus je jednou z nejstarších dobrovolnických organizací aktivních v ochraně přírody a krajiny. Do dobrovolnických akcí zapojuje ročně stovky zejména mladých lidí po celé zemi.

V tomto dokumentu přinášíme přehled Základních článků, Klubů a Regionálních center v současnosti **aktivních v dobrovolnickém programu Akce příroda**. Nejde o kompletní výčet aktivit, které organizace nabízí ani o exkurzi do historie. **Cílem dokumentu je poskytnout základní přehled aktuálních aktivit, které články Hnutí Brontosaurus realizují v oblasti péče o přírodu a krajinu.**

Projekt podpořila Nadace OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací. Program je financován z Fondů EHP a Norska.

Rozruch

Základní článek Hnutí Brontosaurus Rozruch

<https://rozruch.brontosaurus.cz/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Praze, ale realizuje aktivity po celé ČR. Velká část akcí Rozruchu je určena tzv. prvoúčastníkům (osobám bez předchozí dobrovolnické zkušenosti).

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Krkonoše - Sklenářovické údolí - prázdninové dobrovolnictví a víkendovky, kosení luk s 12-ti letou tradicí

Šumava v okolí Volar - prázdninové dobrovolnictví, spolu se Správou NP Šumava se zde revitalizují mokřady.

CHKO Český kras – dobrovolnické víkendovky spojené s údržbou stepních lokalit vyřezáváním náletových dřevin a výsadba dřevin.

Mníšku pod Brdy a Uhřický mlýn v Sedleci – výsadby a péče o dřeviny.

Praha – vyvěšování, čištění a evidence ptačích budek v městských parcích.

Ročně Rozruch organizuje kolem 30-ti akcí různého rozsahu, převážně dobrovolnických, s několika stovkami účastníků. Zapojuje se také do realizace organizátorských kurzů nebo celobrontosauřích oslav a festivalů. Podílí se na realizaci pravidelných setkání spojených s plánováním činnosti celé organizace (Refresh). Podílí se také na zajišťování prezentačních aktivit Ekostanu.

Ardea Břeclav

Základní článek Hnutí Brontosaurus Ardea Břeclav

<https://ardeabreclav.brontosaurus.cz/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí i působí v Břeclavi a blízkém okolí. Účastníky bývají často rodiny s dětmi, v článku pořádají kromě dobrovolnických akcí také řadu jednodenních osvětových akcí pro veřejnost.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Kančí obora u Břeclavi – prázdninové dobrovolnictví a víkendovky, management lužního lesa, péče o ptačí budky, likvidace invazních rostlin a podpora šíření mokřadních druhů

PR Františkův rybník u Břeclavi – jednodenní a víkendové akce, kosení cenných podmáčených luk

Stromořadí a další výsadby v okolí **Břeclavi**

Přírodní zahrada Středisku volného času Břeclav – Duhovka – zbudování zahrady a péče o ni

Lužní park Krče – velký projekt, který Ardea garantuje v rámci celého Hnutí Brontosaurus – výkup pozemků a budování lužního parku jako ukázkové dobrovolnické lokality

Ardea ročně realizuje kolem 20-ti akcí různého rozsahu, aktivizuje zejména místní komunitu v Břeclavi a okolí. Pečuje o více než 20 míst přímo v Břeclavi a v nejbližším okolí (převážně stromořadí, louky), zapojuje se i do větších kampaní a akcí (Ukličme Česko).

Oldomáš

Základní článek Hnutí Brontosaurus Oldomáš

<https://www.facebook.com/p/Z%C3%A1kladn%C3%AD-%C4%8DI%C3%A1nek-Hnut%C3%AD-Brontosaurus-Oldom%C3%A1%C5%A1-100064336555987>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Žitkové u Starého Hrozenkova a působí v blízkém okolí v rámci Bílých Karpat. Realizuje letní dobrovolnické akce a víkendovky určené především rodinám s dětmi. Propojuje dobrovolnictví s prožitkovým programem spojeným se starými řemesly a osvětou o původním krajinném hospodaření v mimořádné lokalitě.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Žitková, Hutiska – letní dobrovolnické akce, víkendovky, péče o starý sad včetně doplňování nových výsadeb, sečení

Neratov a Čeperka (Pardubický kraj) – jednodenní akce a víkendovky, prosvětlování otevřených travníků a břehů vodních ploch na písčinách Východočeské Sahary

Oldomáš staví program svých akcí na propojování tradičních řemesel s dobrovolnictvím. Na akcích nabízejí nejčastěji program týkající se včelařství, starých řemesel, sadaření. Obvykle nabízejí dvě letní dobrovolnické akce a několik víkendovek především v lokalitě Žitková-Hutiska.

Mařatice

Základní článek Hnutí Brontosaurus Mařatice

<https://www.facebook.com/brontosaurusmaratice/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Uherském Hradišti a působí na různých lokalitách východní Moravy. Pracuje nejčastěji s dospělými dobrovolníky. Organizuje letní dobrovolnické kosení a příležitostně víkendové akce.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Žitková, PR Hutě – lokalita s velmi dlouhou tradicí letního dobrovolnického kosení mokřadní bělokarpatské louky (20 let)

PP Pánov, u Hodonína – nová lokalita tzv. Moravské Sahary, víkendové akce na písčíně s otevřenými stepními trávníky (likvidace invazních rostlin ve spolupráci s organizací Beleco)

Mařatice ročně realizují 1-2 letní akce spojené s tradičním kosením kopanické louky. Víkendovky realizuje příležitostně buď v Žitkové (např. moštování, dokončovací práce kosení) nebo v Pánově (redukce invazních rostlin).

Kolovrátek

Základní článek Hnutí Brontosaurus Kolovrátek

<https://kolovratek.brontosaurus.cz/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí a působí v okolí Rožnova pod Radhoštěm. Dobrovolnické akce jsou určeny především mládeži a dospělým, necílí primárně na místní komunitu.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

PP Kudlačena u Horní Bečvy – především letní dobrovolnické akce zaměřené na kosení mokřadní rašelinné louky, péči o tůňky s dlouholetou tradicí (16 let)

Ovocný sad Zemánky Zubří – příležitostná péče o vysázený sad ovocných stromků

Stěžejní akcí Kolovrátku je pravidelné každoroční kosení na Kudlačeni. Akce se účastní mládež i dospělí, a kromě dobrovolnické práce je tradiční součástí programu řada řemeslných a kreativních workshopů (řemeslné senobraní). Příležitostně Kolovrátek pořádá i dobrovolnické víkendovky (dokosné, přípravné, péče o sady).

Extempore

Základní článek Hnutí Brontosaurus Extempore

<https://extempore.brontosaurus.cz/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Praze. Akce pořádá především v jižních a východních Čechách. Dobrovolnické akce realizuje především pro dospělé a mládež, účastníkům nabízí především pracovní dobrovolnický program.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Týnčanský kras – tradiční letní dobrovolnická akce v malém krasovém území, dobrovolnické kosení ve vápencové lesostepi a na mokřadní louce, další drobné práce

Prosetín a PR Habrov u Chrudimi – víkendové kosení vzácných trávníků v sadu, výsadba stromků v sadu i lese, stavba ohrad pro pastvu, čištění tůní

Extempore tradičně organizuje letní dobrovolnický tábor NaOstro spojený s kosením v Týnčanském krasu. Na víkendovkách spolupracuje s klubem Zelený dům (lokality ve východních Čechách) a nabízí především pracovní a oddechový program. Setkání dobrovolníků a plánovací akce, do nichž je možné se zapojit, probíhají v Praze.

Chudák Svišť

Základní článek Hnutí Brontosaurus Chudák Svišť

Pozvánky na akce najdete na hlavní stránce organizace www.brontosaurus.cz

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Ostravě. V posledních letech, kdy po čase obnovil svoji aktivní činnost, realizuje většinu svých aktivit na severní Moravě. Dobrovolnické akce cílí především na mládež a v rámci akcí poskytuje i osvětový a vzdělávací program.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Lom Stará Ves u Bílovce – letní dobrovolnické akce i víkendové a jednodenní dobrovolnictví, vytrhávání invazních rostlin a likvidaci invazních a náletových dřevin, kosení stepního biotopu

Zámek Bravantice – víkendové dobrovolnické akce, obnova zahrad a venkovních prostor zámeckého areálu

Chudák Svišť nabízel v několika předchozích letech jen málo aktivit, od roku 2022 ale opět realizuje dobrovolnické akce především pro mládež (kolem 5 akcí různého rozsahu během roku). Zaměřuje se na mládež a nabízí dobrovolnictví spojené s atraktivním osvětovým nebo prožitkovým programem.

Orchis

Základní článek Hnutí Brontosaurus Orchis

<https://orchis.brontosaurus.cz/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Brně. Připravuje a realizuje dobrovolnické akce zejména pro mládež po celé ČR. Pořádá i klubová a jiná setkání mládeže, především v Brně (městské hry, kytarovačky, besedy).

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Lokality, kde organizace pořádá dobrovolnické akce, jsou velmi rozmanité.

Ročně pořádá Orchis až 3 dobrovolnické tábory, k tomu kolem 10-ti víkendových dobrovolnických akcí. Pravidelně se tyto akce konají např. na Plumlově, ve Vrážném, v CHKO Pálava, ale těchto lokalit je za poslední roky několik desítek.

Orchis je velmi aktivním článkem s pestrou nabídkou aktivit. Kromě dobrovolnických aktivit různého rozsahu je také realizátorem dlouhodobého vzdělávacího kurzu pro organizátory dobrovolnických akcí Hnutí Brontosaurus. Garantuje dobrovolnické akce realizované budoucími absolventy kurzu. Pořádá také environmentální letní školu pro mládež a celou řadu příležitostných akcí sportovního, vzdělávacího nebo zážitkového zaměření.

Uroboros

Základní článek Hnutí Brontosaurus Uroboros

<https://www.facebook.com/bront.uroboros/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Moravské Nové Vsi a oblast Podluží, konkrétně Mikulčického luhu, je jeho hlavním působištěm. Do dobrovolnických akcí zapojuje mládež a místní komunitu. Převážně pracovní dobrovolnický program akcí doplňuje především informačním a osvětovým programem.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Mikulčický luh – letní dobrovolnicko-osvětová akce zaměřená na poznávání luhu a drobné managementové práce, víkendové akce – výroba, vyvěšování, evidence a čištění ptačích budek

Uroboros pořádá dobrovolnické akce i ve spolupráci s dalšími pobočnými spolky v regionu (především RC Podluží). Dobrovolníci a příznivci organizace se zapojují do dobrovolnických a komunitních aktivit i mimo rámec organizace.

Zvonek

Základní článek Hnutí Brontosaurus Zvonek

<http://zvonek.brontosaurus.cz/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Želešicích, kde také realizuje dobrovolnické akce cílící i na místní komunitu. Další dobrovolnické aktivity, především víkendovky, realizuje na dalších lokalitách (Vysočina, Jesenicko, Podýjí). Dobrovolnické akce zaměřuje na mládež a dospělé.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Čížov – pravidelné víkendovky v infocentru NP Podýjí, péče o návštěvnické centrum a jeho okolí

Zastávka – víkendové akce v lokalitě zaniklé jesenické osady (péče o starý sad, louku)

Želešice – jednodenní komunitní akce spojené s péčí o přírodu a krajinu v obci a okolí

Kromě dobrovolnických akcí se Zvonek intenzivně věnuje také letní táborové činnosti a aktivitám pro děti nebo rodiče s dětmi především v ekocentru Chaloupky. Ročně realizuje kolem 20-ti akcí, jak zážitkových, tak dobrovolnických.

Fénix

Základní článek Hnutí Brontosaurus Fénix

<https://fenix.brontosaurus.cz/>

Kde a pro koho:

Základní článek sídlí v Brně, ale své aktivity nabízí především mládeži na různých, především památkových lokalitách. Realizuje nejčastěji víkendovky s pracovním a zajímavým tematickým programem.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Templštejn – lokalita letního dobrovolnictví a víkendových akcí, práce na obnově areálu zříceniny hradu spojené s atraktivním zážitkovým programem

Porta Coeli – lokalita víkendových akcí především zaměřených na obnovu a údržbu klášterních zahrad a sadů

Zámek Bučovice – víkendové akce především s cílem údržby zahrady zámku

Křivolík – víkendové dobrovolnické akce s pestrým programem v archeoskanzenu (pravěké osadě) – údržba areálu

Fénix je jedním z velmi aktivních článků nabízejících dobrovolnictví mládeži. I přesto, že většinu svých aktivit realizuje v Akci památky, jeho role je důležitá i z hlediska přírody a krajiny (obnova krajinných prvků – parků a zahrad, zřícenin hradů ve volné přírodě). Ročně pořádá kolem 10-ti dobrovolnických akcí, realizuje také přednášky a setkání mládeže v Praze a další příležitostné akce (např. Potáborový festival).

Zelený dům

Klub Hnutí Brontosaurus Zelený dům

<https://zelenydumchrudim.cz/klub-hnuti-brontosaurus/>

Kde a pro koho:

Klub Zelený dům působí při spolku se stejným názvem v Chrudimi. Dobrovolnické aktivity realizuje převážně v blízkém i vzdálenějším okolí města. Zaměřuje se na dobrovolnické aktivity mládeže, cíleně zapojuje mimo jiné studenty SZŠ a VOŠ Chrudim.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Pařížov – jednodenní akce zaměřené na kosení luk, odklizení biomasy obnovu a čistění tůní pro obojživelníky v okolí Ronova nad Doubravou

Habrov – jednodenní a víkendové akce v obnově a péči o starý sad v přírodní rezervaci

Prosetín – kosení a hrabání úpolínových luk v okolí Prosetína, jednodenní akce se zapojením studentů

V rámci Hnutí Brontosaurus klub realizuje jednodenní a víkendové akce s pracovním dobrovolnickým programem. Ročně uspořádá kolem 10 akcí určených mládeži nebo studentům, které zapojuje do práce na dlouhodobě obhospodařovaných lokalitách.

Spadlí z Hrušky

Klub Hnutí Brontosaurus Spadlí z Hrušky

<https://spadlizhrusky.brontosaurus.cz/>

Kde a pro koho:

Klub sídlí a působí v Hruškách u Brna a bezprostředním okolí. Zaměřuje se na obnovu zdravé krajiny prostřednictvím výsadeb a péče o stromy. Oslovuje k dobrovolnictví mládež, ale v poslední době zejména místní komunitu.

Hlavní lokality s dobrovolnickými akcemi:

Hrušky – jednodenní dobrovolnické akce (místní veřejnost) zaměřené na výsadbu alejí, komunitních sadů a dalších stromových prvků v obci a zemědělské krajině v jejím okolí

Prace – ukázková lokalita Hnutí Brontosaurus, kde na vykoupeném zemědělském pozemku s pomocí dobrovolníků byl vysázen malý extenzivní sad pro zvýšení pestrosti krajiny; pravidelné akce dobrovolníků zajišťují následnou péči o mladé výsadby a kosení sadu

Klub ročně realizuje několik především jednodenních akcí. Spojuje dobrovolnický program s aktivní osvětou a vzdělávacím programem v oblasti péče o stromy, výsadby atp.

RC Podluží a RC Praha

Regionální centrum Hnutí Brontosaurus Podluží

<https://www.facebook.com/BrontosaurusPodluzi>

Regionální centrum Hnutí Brontosaurus Praha

<https://praha.brontosaurus.cz/>

Regionální centra Hnutí Brontosaurus realizují jednak vlastní dobrovolnické akce a aktivity, ale jejich funkcí je zároveň koordinace a podpora akcí základních článků a klubů působících v jejich regionu.

Regionální centrum Podluží se podílí především na vzdělávání organizátorů (realizuje kurz Cestičky), v regionu ale koordinovalo například zapojování dobrovolníků v rámci obnovy po tornádu. Působí především na Břeclavsku a Hodonínsku.

Regionální centrum Praha koordinuje v rámci města aktivity „budkování“ – vyvěšování, údržba a evidence ptačích budek (Klub přátel Lukova, Rozruch, RC Praha). Realizuje také aktivity pro děti v dětských oddílech a ty aktivně zapojuje do dobrovolnických akcí (budkování, čištění studánek). Do oblasti působení RC Praha patří i kosení luk Pitkovické stráně a Třešňovky (ZČ HB Campanula Barbata) nebo aktivity na zámku Veltrusy, v Českém krasu (ZČ HB Rozruch).

Lokality Hnutí Brontosaurus

Hnutí Brontosaurus pečuje o desítky lokalit (přírodních i památkových) po celé ČR. Přehledně jsou zobrazeny v mapové databázi lokalit. Ani zde ale nejde o kompletní výčet všech míst, kde je možné potkat naše dobrovolníky, jde především o lokality, kde Brontosaurus působí dlouhodobě.

<https://www.mapotic.com/lokality-hnuti-brontosaurus>

Databáze slouží nejen pro koordinaci a evidenci akcí, ale především organizátorům, zájemcům o dobrovolnictví, správcům lokalit a veřejnosti. Pokud tu vaše lokalita chybí, kontaktujte nás na akce-priroda@brontosaurus.cz.

Informační portál

Pro organizátory akcí, ale i další zájemce o informace všeho druhu, provozujeme brontosauří mozek – informační portál, kde je možné se dozvědět to nejdůležitější o organizaci. Najdete tu ale také různé metodiky, návody a užitečné nástroje pro organizování dobrovolnických akcí.

<https://mozek.brontosaurus.cz/>

Akce a pozvánky

Pozvánky na aktuální akce Hnutí Brontosaurus najdete vždy na webové stránce www.brontosaurus.cz nebo na sociálních sítích www.facebook.com/hnutibrontosaurus.